

Kazimierz Bielenin

Inwentaryzacja stanowisk hutnictwa starożytnego

Informator Archeologiczny : badania 19, 223-224

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

1	2	3	4
Wałbrzych	35	84-21, 84-22, 88-22, 86-23 88-24, 88-25, 88-27, 88-28 88-30, 89-23, 89-24, 89-25 89-29, 89-30, 90-24, 90-29 90-30, 93-21, 94-26, 94-27 95-21, 95-22, 95-23, 95-26 95-27, 96-22, 96-23, 96-26 96-26, 96-27, 97-23, 97-24 97-27, 98-23, 98-24	WKZ BRDZ
Warszawa	6	54-62, 54-63, 54-64, 55-64 55-63, 57-65	KZ
Włocławek	11	42-46, 42-47, 43-49, 48-46 49-46, 50-42, 50-45, 51-47 51-48, 62-47, 64-49	WKZ
Wrocław	14	74-31, 75-29, 75-32, 76-23 78-32, 79-30, 80-31, 81-30 82-29, 82-30, 83-30, 84-26 85-32, 86-31	WOAK
Zamość	6	84-87, 92-93, 93-82, 94-82 95-82, 96-83	WKZ
Zielona Góra	24	55- 8, 56- 8, 57- 7, 56- 8 57- 6, 57- 7, 57- 8, 58- 8 60-11, 60-12, 60-16, 61-11 62-11, 63- 9, 63-10, 63-11 64- 8, 64- 9, 64-10, 65- 8 66-11, 67- 6, 69-14, 69-15	KZA

Łączna liczba przebadanych w 1985 r. - 584 obszary.

Opracował: D. J. i E. D.

Redakcja Informatora przeprosza za błędy w tomie "Badania rok 1984" str. 208 opuszczono w spisie województw Radom, a ilość przebadanych obszarów przypisano Przemyślowi, prawidłowo powinno być:
Przemyśl 4.437 km² - ilość przebadanych obszarów 11
Radom 7.295 km² - ilość przebadanych obszarów 105

str. 210 pozycja Płock - wymieniono obszar 47-65, winno być 47-66.

Inwentaryzacja stanowisk hutnictwa starożytnego

Celem organizowanych od 1981 r. w rejonie Gór Świętokrzyskich studenckich obozów archeologicznych jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji stanowisk dymarskich oraz wszelkich stanowisk archeologicznych występujących na terenach starożytnego hutnictwa świętokrzyskiego. Prace te związane są z ogólnopolskim programem inwentaryzacji stanowisk archeologicznych w ramach tzw. Archeologicznego Zdjęcia Polski.

Badaniami inwentaryzacyjnymi objęto 28 miejscowości wchodzących w skład gminy Łagów i Bodzechów /woj. kielecki 2 miejscowości/ oraz gmin Baćkowice, Opatów i Sadowie /woj. tarnobrzelskie - 26 miejscowości/.

W pracach obozu uczestniczyły 23 osoby, w tym 19 studentów z Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach zrzeszonych w Studenckim Kole Naukowym Kultury Antycznej. Do roku 1984 wykonano pełną inwentaryzację stanowisk dymarskich na terenach głównego centrum starożytnego hutnictwa świętokrzyskiego, tj. na obszarach wsi wchodzących w skład gminy Nowa Słupia, Bodzentyn, Pawłów i Waśniów. Gminy te położone są pomiędzy pasmem Łysogór i pasmem Jeleniogórskim a lasami starachowickimi na północ od Rzepina. W obrębie gminy:

Nowa Słupia	na terenach	18 wsi	salnwentaryzowano	1.597	st. żuźla
Bodzentyn	"	13	"	836	"
Pawłów	"	38	"	1.491	"
Waśniów	"	27	"	523	"
Bodzechów	"	6	"	33	"
Kunów	"	3	"	27	"

W 1985 r., podobnie jak w latach poprzednich, badania inwentaryzacyjne oparte były o metodę wywiadu ustnego. Wywiad przeprowadzano u każdego rolnika danej wsi, w przypadku uzyskania od rolnika informacji o występowaniu na jego polu żuźla żelaznego, skorup naczyń glinianych lub innych materiałów archeologicznych.

nych ustalano ich lokalizację na mapach ewidencji gruntów w skali 1:5 000 oraz sporządzano kartę ewidencji stanowiska dymarskiego a do programu wywiadu wchodziły poszukiwania powierzchniowe na danym polu i polach sąsiednich.

W wyniku przeprowadzonych prac w 1985 r. zainwentaryzowano łącznie 531 stanowisk żużla dymarskiego, w tym na terenie 1 wsi z gminy Bodzechów 4 stanowiska; na terenie 1 wsi z gminy Łagów - 83 stanowiska. Na terenie gminy Opatów 75 stanowisk w 4 wsiach. Na terenie 9 wsi gminy Raćkowice 120 stanowisk i na terenie 13 wsi przy Sadowie 249 stanowisk. Niezależnie od tego uzyskano 52 informacje o opracowywaniu skorup naczyń i garnków glinianych na oddzielnych parcelach. W czterech wsiach: Jurkowice, Gaboszyce, Niemienice i Nieskurzów Stary uzyskano informacje o znaleziskach starych monet. Ponieważ we wszystkich tych przypadkach monety zostały wybrane w latach trzydziestych nie zdołano ich pozyskać.

Łącznie do końca 1985 r. przeprowadzono w oparciu o metodę wywiadu ustnego oraz pracę studentów WSP, dzięki współpracy WOAK w Kielcach oraz Towarzystwa Przyjaciół Górnictwa Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego w Kielcach, badania inwentaryzacyjne na obszarach 133 wsi rejonu Góć Świętokrzyskich, gdzie zainwentaryzowano i udokumentowano do końca 1985 r. 4. 830 stanowisk żużla dymarskiego z przełomu I i pierwszych wieków n. e.

Kazimierz Bielenin